

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE SURIYE ARAP
CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA YASADIŞI
GÖÇMENLERİN GERİ KABULÜNE DAİR ANLAŞMANIN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**
(Resmi Gazete ile yayımı: 24.6.2003 Sayı: 25148)

Kanun No
4901

Kabul Tarihi
17.6.2003

MADDE 1. - 10 Eylül 2001 tarihinde Şam'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yasadışı Göçmenlerin Geri Kabulüne Dair Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
SURIYE ARAP CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
YASADIŞI GÖÇMENLERİN GERİ KABULÜNE DAİR ANLAŞMA**

Bundan sonra "Âkit Taraflar" olarak anılacak Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti,

Ortak sınırlarının güvenliğini koruma ve ülkeleri arasında, hukuka ve kamu düzenine zararlı etkileri olan yasadışı göçmen geçişlerini durdurma konusundaki işbirliğini ilerletmeye kararlı olarak,

İnsan ticareti ve insan kaçakçılığının, yasadışı göçün iki gayrı insanî yönü olduğunun ve bunların ikili işbirliği ve etkili hareket gerektiren bir tür örgütlü suç oluşturduklarının bilincinde olarak,

Bunlara karşı mücadelede, hiçbir amacın, etnik köken, dil, milliyet, renk, siyasi görüş, din, cinsiyet, yaş ve sakatlık durumları ne olursa olsun insanların şeref ve haysiyetinden vazgeçilmesini haklı gösteremeyeceğinin keza bilincinde olarak,

Aşağıdaki kural, koşul ve usuller çerçevesinde kendi vatandaşlarını ve üçüncü Devlet vatandaşlarını geri kabul etmeye, ayrıca, diğer üçüncü Devlet vatandaşlarının ülkelerinden transit geçişlerini kolaylaştırmaya karar vermişlerdir :

MADDE 1

ÂKİT TARAF UYRUKLULARIN VATANDAŞLIKLARININ İSPATI

1. Geri kabul edilmesi talep edilen kişilerin vatandaşlıkları aşağıdaki belgelerle ispatlanacaktır :

a) Milli hüviyet cüzdanı;

b) Herhangi bir tür pasaport (umumî, diplomatik, hususî, hizmet vb.) ve pasaport yerine geçmek üzere resmî makamlar tarafından düzenlenen resimli belgeler;

c) Konsolosluk makamlarınca düzenlenen kimlik belgesi;

d) Hamilinin resmini taşıyan askerî kimlik belgeleri veya askerî serbest geçiş kartları.

2. Yukarıda sayılan ve vatandaşlığın gerçek ispatı olarak değerlendirilen belgeler, bu belgeleri düzenleyen Âkit Tarafça aksi ispat edilmediği takdirde, Âkit Taraflar bakımından başkaca bir araştırmaya gerek kalmaksızın bağlayıcı olacaktır.

MADDE 2

ÂKİT TARAF UYRUKLULARIN VATANDAŞLIĞININ VARSAYILMASI

1. Geri kabul edilecek kişilerin vatandaşlıkları özellikle aşağıdaki durumlarda varsayılacaktır :

a) 1 inci Maddede sayılan belgelerden geçerliliği sona ermiş birine sahip olmak;

b) Talep edilen Tarafın yetkili makamlarınca düzenlenmiş ve geri kabul edilmesi istenen kişinin hüviyetini kanıtlayan belgeler (resmî görevli hizmet kartı, şirket kartı, sürücü belgesi, nüfus idaresince düzenlenen nüfus kayıt örneği, gemi adamı cüzdanı, seyrüsefer belgesi, kira sözleşmesi vb.)

c) Yukarıda anılan belgelerin birinin onaylı örneği;

d) Sözkonusu kişinin, talep eden Âkit Tarafça yasal olarak alınmış ifadesi;

e) Şahitlerin talep eden Âkit Tarafça yasal olarak alınan ifadeleri;

f) İlgili kişinin dili;

g) Talep eden Âkit Tarafın devlet makamlarınca sağlanan kesin bilgiler.

2. Vatandaşlığın varsayılmasına ilişkin yukarıdaki deliller, talep edilen Âkit Tarafça aksi ispatlanmadığı takdirde, Âkit Taraflarca bağlayıcı biçimde tanınacaktır.

3. Vatandaşlığa ilişkin bir kuşku bulunmadığı takdirde, talep edilen Âkit Tarafın konsolosluk makamları geri kabul edilecek kişiye, geri dönüşüne olanak veren bir belgeyi talep edilen Âkit Tarafın ulusal mevzuatına uygun olarak verecektir.

4. Geri kabul edilecek kişinin vatandaşlığına ilişkin kuşku bulunduğu takdirde, talep eden Âkit Taraf, talep edilen Âkit Tarafın konsolosluk yetkililerinin, ilgili kişiyi mülakata tâbi tutmalarını isteyebilir. Mülakat, talep eden Âkit tarafın önerdiği bir yerde, konsolosluk makamlarının mutabakatı ile gerçekleştirilecektir. Âkit Taraflar mülakatın mümkün olan en kısa zamanda yapılmasına çaba göstereceklerdir.

5. Mülakattan sonra veya araştırma sürecinde elde edilen delillerin doğrulanması sırasında, geri kabulü istenen kişinin talep edilen Âkit Tarafın vatandaşı olduğu kanıtlanırsa, sözkonusu Âkit Tarafın konsolosluk makamları o kişiye bu Maddenin 3 üncü paragrafında sözü geçen belgeyi vereceklerdir.

MADDE 3

**ÜÇÜNCÜ DEVLET UYRUKLULARIN
GİRİŞ VEYA İKAMETLERİNİN İSPATI**

1. Üçüncü Devlet uyrukluların Âkit Tarafların ülkelerine girişleri ve ikametleri aşağıdaki belgeler esas alınarak ispatlanacaktır :

a) Muteberlik müddeti geçmiş olsa dahi, yasal olarak ikameti bahşeden veya tanyan ikamet tezkeresi veya diğer herhangi bir belge;

b) Herhangi bir tür pasaportta veya herhangi bir çeşit seyahat belgesinde bulunan bir giriş damgası;

c) Seyahat programını ve sınır geçişlerini dikkate almak kaydıyla, Âkit Taraflardan birine komşu bir Devletin çıkış damgası;

d) Sahte ya da tahrif edilmiş bir pasaport veya seyahat belgesinde bulunan bir giriş damgası;

e) Talep edilen Âkit Tarafın ülkesinin sınırlarından girişi resmen saptayan seyahat belgeleri;

f) Sınırların geçişi sırasında resmî makamlar tarafından alınmış olan parmak izleri.

2. Üçüncü Devlet uyruklarının giriş veya ikametlerine dair yukarıdaki deliller, talep edilen Âkit Tarafça aksi ispatlanmadığı takdirde, Âkit Taraflarca tanınacaktır.

MADDE 4

**ÜÇÜNCÜ DEVLET UYRUKLULARIN GİRİŞ VE İKAMETLERİNİN
VARSA YILMASI**

1. Üçüncü Devlet uyruklularının Âkit Tarafların ülkelerine girişleri ve ikametleri aşağıdaki durumlarda varsayılacaktır :

a) Geçerliliği sona ermiş olsa bile, yasal olarak ikamet etmeyi bahşeden veya tanyan ikamet tezkeresi ya da diğer herhangi bir belge;

b) Nakledilecek kişinin ifadeleri;

c) Talep eden Âkit Tarafın kamu kurumlarının görevlilerince sağlanan bilgiler;

d) Talep edilen Âkit Tarafın ülkesinde alınan seyahat biletleri;

e) Talep edilen Âkit Tarafın ülkesinde alınan özel hizmetlere ilişkin alındılar (oteller, hastaneler vs.)

f) Talep edilen Âkit Tarafın ülkesinde kamuya ait ya da özel tesislere giriş imkânı veren kartlar;

g) Talep edilen Âkit Tarafın ülkesinde alınmış doktorlara, dişçilere vs'lere gidildiğini gösteren belgeler;

h) Nakledilecek kişinin, talep edilen Âkit Taraf ülkesinde bir seyahat acentasının ya da yasa dışı göçmenleri taşıyanların hizmetlerinden yararlandığını gösteren bilgiler;

i) Talep edilen Âkit Tarafın ülkesinde elde edilen uluslar arası kuruluşlar tarafından verilen belgeler, alındılar ve kartlar.

2. Üçüncü Devlet vatandaşlarının giriş ve ikametlerinin varsayılmasına dair yukarıdaki deliller, talep edilen Âkit Tarafça aksi ispatlanmadığı takdirde, Âkit Taraflarca tanınacaktır.

MADDE 5

GERİ KABUL USULÜ

1. Âkit Taraflar kendi uyruklarını ve üçüncü Devlet uyrukları aşağıdaki usuller çerçevesinde geri kabul edeceklerdir :

A) Basit Usulle Geri Kabul.

Bir kişi sınır bölgesinde yakalandığında, geri kabul aşağıdaki basit usulle gerçekleştirilecektir :

a) Geri kabul için gerekli koşullar yerine gelmişse, talep eden Âkit Taraf, talep edilen Âkit Tarafın sınır makamlarını sözlü olarak, telefonla veya faksla kişinin yakalandığından haberdar edecek ve geri kabulünü isteyecektir.

b) Talep edilen Âkit Taraf, yakalanmanın bildirilmesinden itibaren en geç 1 hafta içinde ilgili kişiyi geri kabul etme mecburiyetindedir.

c) Kişinin geri kabulü Âkit Tarafların sınır kapılarından sorumlu yetkili makamlarınca sınırdaki gerçekleştirilecek ve bu belgenin 1 inci Eki uyarınca resmî bir rapor düzenlenecektir.

B) Olağanüstü Usulle Geri Kabul.

Basit usulün uygulanması için gerekli koşullar karşılanmadığında, aşağıdaki olağanüstü usul uygulanacaktır :

a) Geri kabul koşulları gerçekleştiği takdirde, talep eden Âkit Taraf, talep edilen Âkit Taraf yetkili makamlarına kişinin geri alınması için talebini bu Anlaşmanın 2 nci Ekine uygun olarak ileticektir.

b) Geri kabule ilişkin karar en kısa zamanda fakat en geç 15 gün içinde verilecektir. Geri kabul, belirlenen sınır kapılarında, havaalanlarında veya limanlarda gerçekleştirilecek ve bu belgenin 4 üncü Ekine uygun olarak düzenlenecek bir resmî rapor ile teyit edilecektir.

2. Kişiler bu Maddenin 1 inci paragrafında tarif edilen usullere aykırı olarak geri gönderilmeyecektir.

MADDE 6

GERİ KABULE İLİŞKİN KURALLAR VE KOŞULLAR

1. Her bir Âkit Taraf, zaman sınırlaması olmaksızın, karşı Âkit Tarafın geri göndermeye karar verdiği ve uyrukluğunun kendisine ait olduğu bu Anlaşma'nın 1 inci Maddesi uyarınca ispatlanan ya da 2 nci Madde uyarınca varsayılan kişileri geri kabul edeceklerdir.

2. Her bir Âkit Taraf doğrudan diğer Âkit Taraftan gelen ve geçerli bir pasaportu veya talep eden ülke için giriş vizesi bulunmayan üçüncü Devlet vatandaşlarını, talep eden Âkit Taraf ülkesine girişinden itibaren 6 ay içinde geri kabul edecektir.

3. Her bir Âkit Taraf, talep edilen Âkit Tarafın resmî makamlarınca verilmiş geçerli bir vizeye veya ikamet tezkeresine sahip üçüncü Devlet vatandaşlarını geri kabul etmeyi taahhüt ederler. Bu kişiler her iki Âkit Tarafça verilmiş vize veya ikamet tezkeresi hamili iseler, sorumluluk vize ya da ikamet tezkeresi daha geç sona eren ülkenin olacaktır.

4. Bu maddenin 2 nci paragrafının hükümlerinin uygulanmasında, talep eden Âkit Taraf ülkesindeki yasa dışı ikameti üç aydan fazla bir süredir belirlenmiş olan üçüncü Devlet uyrukluların geri kabulü için yapılan talepler, talep edilen Âkit Tarafça kabul olunmayabilir.

5. Bu geri kabul usulünün uygulanması sırasında Âkit Taraflar, özellikle çok sayıdaki kişinin aynı anda geri gönderilmeyeceğini taahhüt ederler. Bu taahhüt, talep eden Âkit Tarafın ülkesine aynı zamanda girmiş olan gruplar açısından geçerli değildir.

6. Geri kabul mecburiyeti, talep eden Âkit Tarafın geçerli ya da sona ermiş vize ya da ikamet tezkeresine sahip olan kişiler bakımından uygulanmayacaktır.

MADDE 7

GERİ KABUL AMACIYLA TRANSİT GEÇİŞ

1. Her bir Âkit Taraf, diğer Âkit Tarafın talebi üzerine, talep eden Âkit Tarafın hedef ülkesine geri gönderme kararı aldığı üçüncü ülke uyruklularına, ülkesine giriş ve ülkesinden geçiş izni verecektir. Bu talep bu belgenin 3 üncü Ekine uygun olarak sunulacaktır.

2. Bu tür transit geçişler kara yoluyla, hava yoluyla veya deniz yoluyla olabilir ve talep edilen Âkit Taraf, üçüncü Devlet uyruklularının nihai hedefi olan ülkeye devam eden seyahatine ilişkin mali bir sorumluluk üstlenmeyecektir. Geri gönderme işlemi herhangi bir nedenle yerine getirilemezse, talep eden Âkit Taraf sözkonusu kişiyi tekrar sorumluluğuna alacaktır.

3. Talep eden Âkit Taraf, talep edilen Âkit Tarafa, transit geçişine izin verilen üçüncü Devlet uyruklunun hedef ülkesi için seyahat belgesini haiz bulunduğunu garanti edecektir. Üçüncü Devlet vatandaşı için refakat, talep edilen Âkit Taraf kendi refakatini sağlamadığı takdirde, talep eden Âkit Tarafça temin edilecektir.

4. Transit geçişlerde, talep edilen Âkit Tarafın yetkili makamları talep eden Âkit Tarafın ilgili makamlarınca önceden haberdar edileceklerdir.

5. Talep edilen Âkit Taraf, geri kabul amacıyla transit geçişe ulusal güvenlik, kamu düzeni ve kamu sağlığı gerekçeleriyle izin vermeme hakkını saklı tutar.

MADDE 8

MASRAFLAR

1. Karşı Âkit Tarafça geri kabul edilecek kişilerin masrafları talep edilen Âkit Tarafın sınırına kadar talep eden Âkit Tarafça karşılanacaktır.

2. Üçüncü Devlet uyrukluların transit geçiş masrafları talep eden Âkit Tarafça karşılanacaktır.

MADDE 9
YETKİLİ MAKAMLAR

Âkit Tarafların geri kabul ve transit geçiş taleplerini sunmaya ve kabule yetkili makamları aşağıda belirtilmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti bakımından:

İçişleri Bakanlığı

Emniyet Genel Müdürlüğü

Yabancılar, Hudut, İltica Dairesi

Ankara-Türkiye

Tel :00.90.312.412 32 10 - 412 33 05

Faks :00.90.312.466 90 11

e-mail :illegalmig@egm.gov.tr

Suriye Arap Cumhuriyeti bakımından :

İçişleri Bakanlığı

Göç ve Pasaportlar Dairesi

Araştırma Şubesi

Şam-Suriye

Tel : 00.96.311.222 74 48 - 222 77 11

Faks :00.90.311.224 12 68 - 333 67 63

MADDE 10
ANLAŞMANIN UYGULANMASI

Âkit Tarafların yetkili makamlarının temsilcileri Anlaşmanın uygulanmasında çalışma dili olarak İngilizce'yi kullanacaklardır.

İki Âkit Tarafın uzmanlarının yer alacağı bir ortak komite oluşturularak, yıllık olarak ve ayrıca, iki Âkit Tarafın onayı ile gerek görüldükçe, sırasıyla iki Âkit Tarafın ülkesinde bu Anlaşmanın uygulanmasını izlemek, Anlaşmanın uygulanmasını engelleyen çıkabilecek sorunları çözmek ve bu Anlaşmanın tadili için öneriler sunmak üzere toplanacaktır.

MADDE 11
YÜRÜRLÜK

Bu Anlaşma ve bu Anlaşmaya getirilebilecek değişiklikler ikinci onay belgesinin iletildiği gün yürürlüğe girecektir. Her iki Âkit Taraf bu Anlaşmayı karşı Âkit Tarafa diplomatik kanallardan, üç ay önceden bildirimde bulunarak sona erdirmeye hakkına sahiptir.

Bu Anlaşma, Şam'da, 10.9.2001 tarihinde Türkçe, Arapça ve İngilizce'nin her birinde eşit ölçüde geçerli olarak ikişer asıl nüsha halinde yapılmış ve imzalanmıştır.

Yorum konusunda bir anlaşmazlık çıktığında İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ADINA SURİYE ARAP CUMHURİYETİ ADINA

Rüştü Kâzım YÜCELEN

Dr. Mohammed HARBA

İçişleri Bakanı

İçişleri Bakanı

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
3	27	549
11	59	7
18	94	93:96,303:326

I- Gerekçeli S. Sayılı 101 Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 94 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali İçişleri, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/479